МУЗЫКА
і песні

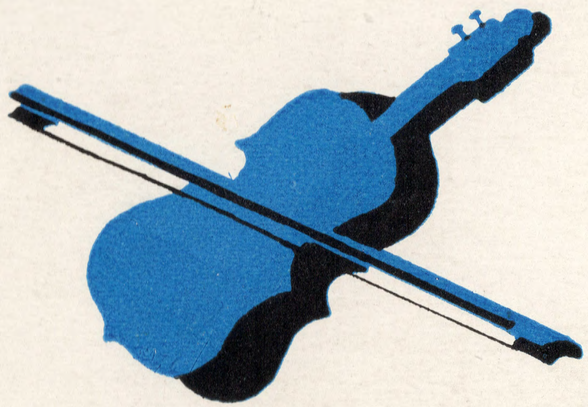

МУЗЫКА і чэрці

БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ КАЗКА

ЭЛЮСТРАВАЎ А. СКАРАХОД

БЕЛАРУСКАЕ ВЫДАВЕЦТВА

The Musician and the Devils
whiteruthenian Popular Tale

Published by Whiteruthenian Publishers
Goslar 1947

Быў адзін Музыка. З маленства ён нічога не рабіў, толькі йграў.

Яшчэ будучы хлапчуком, пасе, бывала, валоў або коней, зробіць з лазы дудачку ды й як зайграе, дык валы пакінуць пасьвіцца, разьвесяць вушы ды й слухаюць. А ў лесе птушкі прыціхнуць, нават жабы ня крумкаюць.

А як павядзе коней на начлег, - лета, ночы цёплыя, аж парыць, - папрыводзяць да дубровы коней хлапцы, дзяўчаты з усяго сяла, сваволяць, сьмяюцца, пяюць песьні,- ведама, маладосьць, заужды весела, - а Музыка як зайграе на сваёй дудачцы, дык адразу ўсе прыціхнуць.

Вось ім здаецца, што якаясь слодыч улілася ў іхнае сэрца, а якаясь сіла ўхапіла іх на плечы й нясе ўсё ўгору і ўгору, да ясных зораў, у чыстае неба,-у чыстае, сіняе, шырокае неба.

Сядзяць яны, нічога ня думаюць, забыліся, што рукі й ногі млеюць ад цяжкае пра-

4 &&&&&

Вось так усё іх горкае жыцьцё перад ачыма й стаіць, і такі іх апануе жаль, што і мужыкі - старыя, барадатыя мужыкі, - плачуць, як бабы над нябожчыкам, або як праводзяць сынкоў у маскалі.

Але вось па немалым часе Музыка ад жаласьлівага ды на вясёлае зьверне. Пакідаюць мужыкі й бабы косы, граблі, вілы, гаршкі й біклягі, возьмуцца ў бокі й давай скакаць.

Скачуць малыя дзеці, скачуць коні, скачуць кусты і лес, скачуць зоркі, скачуць хмаркі - усё скача й сьмяецца.

Вось такі-то быў Музыка чараўнік - што захоча, то ён з сэрцам зробіць!

6 &&&&&

Падрос Музыка, зрабіў сабе скрыпачку і пайшоў у сьвет.

Куды прыдзе - паграе, а за тое яго накормяць, напояць, як самага лепшага госьця і яшчэ дадуць на дарогу. Доўга хадзіў так па сьвеце, весяліў добрых людзей, а ліхім без нажа рэзаў па сэрцы.

Бачаць чэрці, што куды Музыка ні прыдзе, там менш людзі грашаць, і давай вастрыць на яго зубы.

Ідзе раз Музыка праз лес, а чэрці й наслалі на яго дванаццаць галодных ваўкоў. Заступілі яны Музыцы ў лесе дарогу, стаяць ды зубамі ляскаюць, а вочы гараць,

8 &&&&&&

граць, прысланіўся да дзерава ды й пацягнуў смыкам па струнах. Як жывая, загаварыла скрыпка, раздаўся пошчак па лесе. Прытаіўся лес і лістком не варухне, а ваўкі як стаялі разявіўшы горла, так і акамянелі: стаяць ды слухаюць, а сьлёзы так і цякуць з воўчых ачэй.

Перастаў Музыка йграць, а ваўкі, бы сонныя, пасунулі ў лес.

Пайшоў Музыка далей.

Ідзе ён ды ідзе, падыходзіць да ракі. Сонейка ўжо закацілася за лес, толькі яшчэ сьвеціць на самыя вярхі й як-бы аблівае іх пазало-

10 &&&&&

таю. Ціха, як у вусе, - ніводзін лісток не варухнецца. Вельмі харошы вечар.

Сеў Музыка на камень на крутым беразе каля ракі, дастаў сваю скрыпачку й зайграў, ды так гожа, што яго заслухаліся і неба і зямля, і вада,і давай усе скакаць .

Зоркі мітусяцца як зімою сьнег, хмаркі плаваюць па небе, як ластаўкі перад дажджом, а рыба так узгулялася, што рака кіпіць, як вада ў гаршчку.

Але вось падняўся ў рацэ Вадзяны Цар ды як пачаў скакаць, дык вада так запля-

12 &&&&&

жыў скрыпачку ў мяшок і хацеў ісьці далей. Але вось падходзяць два панічы й просяць пайграць на ігрышчы, абяцаюць заплаціць, што захоча. Падумаў Музыка, што яму недзе начаваць ды й грошай няма, паслухаў панічоў і пайшоў зь імі йграць вечарынку.

Прывялі панічы Музыку ў палацы. Бачыць ён, аж там паноў і паненак, хоць гаць гаці. Покуль ён зьбіраўся йграць, заўважыў, што ўсе панічы падбягуць да стала, памочаць палец у місу й мажуць сабе вочы. Памазаў і ён. Ды як памазаў, дык і бачыць,

14 &&&&&

Druck: Nordharzer Druckerei Toegel Goslar